

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce **JUDr. M. M.**, zast. JUDr. Alexejem Závadou, advokátem, se sídlem v Praze 10, Volyňská 1190, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 10. 2004, č. j. 1 Cad 22/2004 – 41,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 21. 1. 2004, č. X, žalovaná přiznala žalobci od 18. 5. 1995 starobní důchod podle ustanovení § 21 zákona č. 100/1988 Sb. v platném znění, a to ve výši shodné s výší důchodu, přiznanou předchozím rozhodnutím žalované ze dne 30. 1. 2001, tedy ve výši 3050 Kč měsíčně. Žalobci bylo sděleno, že v souvislosti s valorizacemi mu náleží od července 1995 starobní důchod ve výši 3442 Kč měsíčně, od dubna 1996 ve výši 3903 Kč měsíčně, od října 1996 ve výši 4222 Kč měsíčně, od srpna 1997 ve výši 4675 Kč měsíčně, od července 1998 ve výši 5033 Kč měsíčně, od srpna 1999 ve výši 5313 Kč měsíčně, od prosince 2000 ve výši 5674 Kč měsíčně, od prosince 2001 ve výši 6155 Kč měsíčně, od ledna 2003 ve výši 6349 Kč měsíčně a od ledna 2004 ve výši 6475 Kč měsíčně. Pokud jde o způsob výpočtu starobního důchodu postupovala žalovaná zcela shodně jako při výpočtu této dávky v rozhodnutí ze dne 30. 1. 2001 (jak bylo shora podrobně popsáno) s tím, že zápočtem příjmu potvrzeného Svazem českých filatelistů za roky 1976 – 1978, dosáhl průměrný měsíční výdělek v letech 1976 – 1980 pouze 1824 Kč, takže dodatečně provedený zápočet zůstává bez vlivu na předchozí závěr, že výhodnější je pro žalobce výpočet z průměrného měsíčního výdělku (po jeho zvýšení koeficientem) z roku 1957, který činil 3916 Kč měsíčně (po úpravě podle § 12 odst. 6 zákona č. 100/1988 Sb. činil 2972 Kč měsíčně). Žalovaná současně sdělila, že tímto rozhodnutím provádí realizaci rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 4. 2003, sp. zn. 1 Cad 22/2003.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, v níž namítal, že mu pro výpočet důchodu nebyly započítány veškeré příjmy z umělecké a literární činnosti, a že mu žalovaná vypočetla důchod z průměrného měsíčního výdělku stanoveného za rok 1957, aniž by řádně zdůvodnila, zda pro takový postup měla podklad. Podrobně poukazuje na výši svých příjmů

z umělecké činnosti v letech 1968 – 1982, kdy pracoval pro Pražskou informační službu na základě dohody o pracovní činnosti s tím, že jen tyto příjmy byly žalovanou uvedeny v jeho osobním listě důchodového zabezpečení a jen z nich žalovaná provedla propočet jeho průměrného měsíčního výdělku. On však kromě této činnosti měl i další příjmy, které byly zdaňovány daní z literární a umělecké činnosti, přičemž touto činností bylo především simultánní (konferenční) tlumočení. Pražská informační služba však tyto příjmy nenahlásila evidenčním listem žalované. Celkem se takto domáhal zápočtu příjmů z umělecké činnosti – tlumočení ve výši 193 442 Kč za léta 1972 – 1982, a pokud jde o roky 1976 – 1980, pak zde bylo k započtení 107 120 Kč. Z toho dovozuje, že za uvedená léta je průměrný měsíční výdělek vyšší o nejméně 1785 Kč než uvažovala žalovaná. Poukazuje na jednotlivé důkazy, které je schopen o svém tvrzení doložit. Poukazuje též na další příjmy z literární činnosti, jejichž výši podrobně rozepisuje.

V žalobě se domáhá dále doplnění a opravy osobního listu důchodového zabezpečení s tím, že žalovaná sice tvrdí, že dodatečně provedený zápočet příjmů od Svazu českých filatelistů je bez vlivu na výši důchodu, avšak vyvstávají pochybnosti, zda vůbec byl proveden tento zápočet, když není uveden v osobním listu důchodového zabezpečení. Zájem na jeho opravě má žalobce též v souvislosti se svými nároky v Německu, kde pracoval v letech 1981 – 1995. Vyslovuje přesvědčení, že i když podle § 24 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. je považována pro účely důchodového pojištění doba od protiprávního skončení pracovního vztahu do vzniku nároku na dávku za dobu zaměstnání, je chybné a zavádějící toto uvádět do osobního listu. Německá strana z toho totiž dovozuje, že v letech 1980 – 1990 vůbec v Německu nepracoval a nevznikly mu tam žádné nároky, protože podle českého nositele pojištění v těchto letech byl zaměstnán v České republice. Navrhoval proto, aby soud vydal rozsudek, jímž by konstatoval 1) že umělecká a literární činnost žalobce byla hlavním a trvalým zdrojem jeho příjmů, 2) žalobci do jeho výdělků byly započítány jeho příjmy z umělecké činnosti u Pražské informační služby a příjmy z literární činnosti, 3) rozhodnutí žalované ze dne 21. 1. 2004, č. X, bylo zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení, 4) žalované uloženo, aby žalobcův osobní list důchodového zabezpečení a) doplnila o příjmy žalobce dosažené u Svazu českých filatelistů, b) opravila jej tak, že výslovně označí, které doby a kdy jsou žalobci započítány jako zaměstnání z důvodu rehabilitace podle § 24 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., c) doplnila o vysvětlivky k označením hvězdičkou, d) zrušila vyznačení „vedl. činnost - zam.“, e) doplnila o příjmy od roku 1953, f) zaslala žalobci opravený a doplněný osobní list, g) zaslala německému BfA Berlin osobní list po odsouhlasení žalobcem.

V průběhu přezkumného soudního řízení se návrhem ze dne 4. 9. 2004 žalobce domáhal vydání předběžného opatření, jímž by České správě sociálního zabezpečení bylo uloženo vydat pro pojištěnce JUDr. M. M. osobní list důchodového zabezpečení, v němž uvede doplnění výdělku od Svazu českých filatelistů a doplní výdělky od roku 1953, a v němž výslovně vyznačí, kdy a které doby jsou započítány z důvodu rehabilitace podle § 24 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. Svůj návrh na vydání předběžného opatření odůvodnil žalobce tím, že nositel německého pojištění požádal o vyhotovení průběhu dob pojištění v České republice a dostal od žalované stejnopis osobního listu, ale starého a neúplného, a žalovaná vzdor urgencím neodstranila chybné tvrzení, že v letech 1980 – 1990 měl zaměstnání v České republice. Žalobce má proto za to, že osobní list má právní účinky a měl by být tudíž samostatně přezkoumán soudem. Současně navrhoval, aby pro případ, že by s žalobou o přezkum rozhodnutí nebylo rozhodováno též o „osobním listě“, bylo rozhodnuto o jeho návrhu z 16. 2. 2004, tedy i o žalobě na ochranu před nezákonným rozhodnutím, a dále též navrhoval, „aby oddíl III. jeho žaloby byl považován za samostatnou žalobu na ochranu proti

nečinnosti správního orgánu, nebo za žalobu na ochranu před nezákonným zásahem nebo pokynem žalované“. Navrhoval, aby v této věci rozhodl soud o jejím vyloučení k samostatnému projednání.

Napadeným usnesením ze dne 4. 10. 2004, č. j. 1 Cad 22/2004 – 41, Městský soud v Praze výrokem č. I. návrh na vydání předběžného opatření zamítl a výrokem č. II. zamítl též návrh na vyloučení žaloby ve věci ochrany před nezákonným rozhodnutím. Pokud jde o tu část výroku, jíž zamítl návrh na vydání předběžného opatření, poukázal na ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. Podle názoru Městského soudu v Praze je v daném případě takovým rozhodnutím toliko rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 21. 1. 2004, jímž byl žalobci přiznán starobní důchod, avšak připojený osobní list důchodového pojištění takovým rozhodnutím není. Z tohoto důvodu nemůže být předmětem samostatného rozhodování a soud také nemůže ve věci osobního listu důchodového pojištění vydat předběžné opatření.

Ve vztahu k výroku č. II. napadeného usnesení Městský soud v Praze uvedl, že podle ustanovení § 39 odst. 2 s. ř. s. může předseda senátu usnesením – v případě, že jedna žaloba směřuje proti více rozhodnutím – každé takové rozhodnutí vyloučit k samostatnému projednání, není-li společné řízení možné nebo vhodné. V daném případě žaloba směřuje pouze proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 1. 2004, a pokud se žalobce domáhá přezkoumání tohoto rozhodnutí a zároveň ochrany před nezákonným rozhodnutím, věc se týká stále stejného rozhodnutí, a není proto důvodu, aby byla část žaloby vyloučena k samostatnému projednání.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to výslovně pouze proti té části napadeného výroku, jíž byl zamítnut jeho návrh na vydání předběžného opatření. Dovolával se důvodu kasační stížnosti, na nějž pamatuje ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, za niž pokládal stanovisko soudu, že osobní list důchodového zabezpečení vydaný žalovanou není rozhodnutím, a že nemůže být předmětem samostatného rozhodování, a jakož i názor soudu, že soud ve věci osobního listu nemůže vydat předběžné opatření, a že žaloba směřuje pouze proti napadenému rozhodnutí o přiznání důchodu. Vyslovuje přesvědčení, že pro přezkoumání napadeného rozhodnutí musí mít soud k dispozici veškeré údaje, které má žalovaná, a ty jsou právě uvedeny na osobním listu důchodového zabezpečení. Připomíná pak tatáž pochybení, která žalované vytýkal již v žalobě.

Dovolává se dále důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., když má za to, že žalovaná porušila zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem tím, že neuvádí v osobním listě vůbec výdělky z prvních let jeho zaměstnání, za léta 1980 - 1990 uvádí „zaměstnání“, ač tehdy v České republice nepracoval, tedy vykládá si ustanovení o rehabilitaci tak, že není třeba uvádět poznámku, že jde o rehabilitaci, ačkoliv tato skutečnost žalobce poškozuje. Znovu poukazuje na význam těchto údajů pro německého nositele pojištění.

Dále se stěžovatel dovolává též důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., když namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, protože v něm není vyjádřeno, z jakého důvodu osobní list důchodového pojištění není rozhodnutím samostatně přezkoumatelným, či proč není součástí výměru o důchodu, a z jakého důvodu nemůže být vydáno proto předběžné opatření. Klade si otázku, jakého právního významu je osobní list důchodového pojištění, když podle rozhodnutí soudu není samostatným rozhodnutím a není ani součástí rozhodnutí o výměru. Potvrzuje, že je mu známo ustanovení § 70 s. ř. s., že ze soudního přezkumu jsou vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutím, ale tvrdí, že zápis ČSSZ do osobního listu je rozhodnutím správního orgánu sui generis, protože zákonodárce nechtěl jistě tímto ustanovením soudního řádu správního omezit práva pojištěnců. Navrhuje Nejvyššímu správnímu soudu, aby usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Kasační stížnost je nepřípustná a Nejvyšší správní soud ji jako takovou musel odmítnout, aniž by se mohl zabývat její důvodností.

Důvody nepřípustnosti kasační stížnosti jsou upraveny v ustanovení § 104 s. ř. s. Podle odst. 3 písm. c) tohoto ustanovení je nepřípustná kasační stížnost proti rozhodnutí, které je podle své povahy dočasné. Zákon neposkytuje definici toho, která rozhodnutí jsou podle své povahy rozhodnutími dočasnými, a je proto na soudu, jak tento institut vyloží. Rozhodnutí o předběžném opatření, jehož vydání stěžovatel navrhoval, je rozhodnutím, které mělo sloužit k zatímní (t. j. přechodné) úpravě poměrů účastníků (§ 38 odst. 1 s. ř. s.), a to do doby, než se změní poměry nebo než bude pravomocně rozhodnuto o věci samé. Nepochybně totiž rozhodnutím o věci samé, tedy rozhodnutím o přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované o přiznání starobního důchodu stěžovateli bude postaveno najisto, které doby pojištění (včetně jejich správného označení) a jaká výše výdělků byla pro přiznání a výši dávky rozhodná. Předběžné opatření zaniká nejpozději dnem, kdy se rozhodnutí soudu, jímž se řízení končí, stane vykonatelným (§ 38 odst. 4 s. ř. s.).

Rozhodnutí o předběžném opatření je tedy rozhodnutím dočasným, neboť předběžné opatření má pouze omezené trvání: není-li zrušeno soudem, zaniká z moci zákona. Dočasnou povahu má i rozhodnutí, jímž byl – jako v případě stěžovatele – návrh na vydání předběžného opatření zamítnut. Zamítavé rozhodnutí totiž nijak nepředjímá postup soudu při rozhodování o věci samé. Městský soud v Praze bude pokračovat v řízení o přezkoumání rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 21. 1. 2004, č. X, jehož se stěžovatel domáhá ve své žalobě, a o věci samé rozhodne. Nutno poznamenat, že obdobně již judikoval Nejvyšší správní soud ve věci téhož soudu sp. zn. 1 Ans 2/2003.

Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže je podle tohoto zákona nepřípustný. Jestliže je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, které je podle své povahy dočasné (jímž je i rozhodnutí o zamítnutí návrhu na vydání předběžného opatření), pak jsou splněny podmínky citovaného zákonného ustanovení a Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítnout. Na tom nic nemění skutečnost, že stěžovatel se při podání kasační stížnosti řídil nesprávným poučením Městského soudu v Praze, že proti výroku č. I. napadeného usnesení je možno za podmínek uvedených v § 103 s. ř. s. podat kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud nad rámec potřebného odůvodnění pokládá pro úplnost za potřebné dodat, že i v případě přípustnosti kasační stížnosti proti napadenému výroku, by z hlediska požadavku stěžovatele na vydání předběžného opatření byl výsledek řízení stejný, neboť Městský soud v Praze pominul ustanovení § 38 odst. 3 s. ř. s., podle něhož je návrh na vydání předběžného opatření nepřipustný tehdy, lze-li návrhu na zahájení řízení přiznat odkladný účinek nebo nastává-li tento účinek ze zákona. Podle ustanovení § 73 odst. 1 s. ř. s. nemá sice podání žaloby odkladný účinek (ze zákona), ale podle druhého odstavce téhož ustanovení může soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením žalobě tento odkladný účinek přiznat. Možnost přiznání odkladného účinku činí pak návrh na vydání předběžného opatření nepřipustným a Městský soud v Praze měl tento návrh odmítnout ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a nikoliv jej zamítnout, jak učinil v napadeném rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost proti tomuto usnesení není rovněž přípustná, nemohl (a ostatně ani nemusel) Nejvyšší správní soud toto procesní pochybení Městského soudu v Praze již napravit tím, že by za použití ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadenou část usnesení uvedeného soudu a současně návrh odmítl; důsledek by byl totiž tentýž jako u odmítnuté kasační stížnosti.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, jestliže kasační stížnost byla odmítnuta.

Na Městském soudu v Praze bude, aby v přezkumném řízení soudním dále pokračoval.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. srpna 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu